

ÁLTALÁNOS TÁJÉKOZTATÓ A MAGYAR BEFEKTETŐVÉDELMI RENDSZERRŐL

A Tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény értelmében Befektetővédelmi Alap (a továbbiakban: Beva) látja el a befektetők befektetéseinek védelmét.

A Deutsche Bank ZRt. 1997. április 14. óta a Beva tagja.

Kiket kártalanít a Beva?

A Beva kártalanítására azok a befektetők számíthatnak, akik a Beva tagjával a biztosított tevékenységek valamelyikére érvényes szerződést kötöttek és e szerződés alapján a befektetési szolgáltató birtokába került, és nevükön nyilvántartott vagyont (értékpapír, pénz) a befektetési szolgáltató nem tudja kiadni számukra.

Kizárólag olyan követelés alapján állapítható meg kártalanítás, amely a befektető és az Alap tagja között 1997. július 1. napját követően létrejött, biztosított tevékenység végzésére kötött megállapodás teljesítése érdekében az Alap tagjának birtokába került és a befektető nevében nyilvántartott vagyont (értékpapír, pénz) kiadására vonatkozó kötelezettségen alapul (biztosított követelés). Az Alap által nyújtott biztosítás kizárólag a tagsági jogviszony fennállása alatt kötött megállapodásokra terjed ki.

A biztosított tevékenységek

A biztosított befektetési szolgáltatási és kiegészítő befektetési szolgáltatási tevékenységek és kiegészítő szolgáltatások [Bsz. 5. §-a (1) bekezdésének a)–d) pontja és a Bsz. 5. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontja] a következők: pénzügyi eszközre vonatkozóan végzett

- megbízás felvétele és továbbítása,
- megbízás végrehajtása az ügyfél javára,
- számlaszámlás kereskedés,
- portfóliókezelés,
- a pénzügyi eszköz letéti őrzése és nyilvántartása, valamint az ehhez kapcsolódó ügyfélszámla vezetése,
- a letétkezelés, valamint az ehhez kapcsolódó értékpapírszámla vezetése, nyomdai úton előállított értékpapír esetében ennek nyilvántartása és az ügyfélszámla vezetése,

Kártalanítás csak olyan esetben fizethető, ha a követelés alapjául szolgáló szerződést a Bevához történt csatlakozás (azaz a taggá válás) után kötötték. A befektetőnek a kártalanításhoz a követelését az írásba foglalt szerződéssel kell alátámasztania.

A biztosításból kizártak köre

A Beva biztosítása alól a jogszabály kizárja az alábbiakat:

- az állam,
- a költségvetési szerv,
- a tartósan, száz százalékban állami tulajdonban lévő gazdasági társaság,
- a helyi önkormányzat,
- az intézményi befektető,
- kötelező vagy önkéntes betétbiztosítási, intézményvédelmi, Befektetővédelmi Alap, illetve a Pénztárak Garancia Alapja,
- az elkülönített állami pénzalap,
- befektetési vállalkozás, tőzsdetag, illetőleg árutőzsdei szolgáltató,
- a Hitelintézeti törvényben meghatározott pénzügyi intézmény,
- az MNB,

- az Alap tagjánál vezető állású személy, az Alap tagjával munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy és ezek közeli hozzátartozója, továbbá
- az Alap tagjában öt százalékot elérő vagy azt meghaladó közvetlen, illetőleg közvetett tulajdoni részesedéssel vagy szavazati joggal rendelkező gazdálkodó szervezet vagy természetes személy és ennek ellenőrzött társasága, valamint természetes személy tulajdonos esetén ennek közeli hozzátartozója

követelését, valamint a felsoroltak külföldi megfélemlőinek követeléseit.

(2) Az (1) bekezdés k)-l) pontjában meghatározott ok akkor zárja ki a kártalanítást, ha az a kártalanítási igény alapjául szolgáló szerződés megkötésétől a kártalanítási igény benyújtásáig terjedő időszakban, vagy annak egy része alatt fennállt az Alap azon tagjánál, amellyel kapcsolatban kártalanítási eljárásra kerül sor.

Az Alap által nyújtott biztosítás nem terjed ki továbbá az olyan ügyletből eredő követelésre amely esetében a bíróság jogerős határozata megállapította, hogy a befektetés forrása bűncselekményből származott; az olyan ügyletekből eredő pénzkövetelésre, amely nem euróban, vagy az Európai Unió, illetve az OECD tagállamának törvényes fizetőeszközében áll fenn.

Mikor kártalanít a Beva?

Ha fennáll a veszélye annak, hogy a Beva tagja a kötelezettségeinek nem tud eleget tenni, a PSZÁF megteszi a szükségesnek ítélt intézkedéseket, ennek körében a befektetési szolgáltatási tevékenység folytatását felfüggesztheti, felügyeleti biztost rendelhet ki, a számlák feletti rendelkezési jogot korlátozhatja.

Amennyiben a befektetési szolgáltató az esedékességtől számított 5 napon belül nem tudja kiadni az általa sem vitatott követelést, illetve megállapítható, hogy nincs meg a kellő fedezete valamennyi ismert befektető követelésének, a PSZÁF a tevékenységi engedélyt visszavonja, és felszámolási eljárást kezdeményez a társasággal szemben. A felszámolásról a bíróság 8 napon belül határoz, felszámolót jelöl ki és a felügyeleti biztostól az ügyeket a felszámoló veszi át. Amennyiben az ügyfélvagyon részben vagy egészben hiányzik, kártalanítási eljárásra kerül sor.

A Beva kártalanítási eljárása azzal veszi kezdetét, hogy a bíróság a tagjának felszámolását elrendeli. A felszámolást elrendelő végzésnek a Céglőnyben történő közzétételét követő **tizenöt napon belül** a Beva a **PSZÁF által üzemeltetett honlapon és a saját honlapján közleményben tájékoztatja a befektetőket a kártalanítási igényérvényesítés lehetőségéről. Az Alap közzéteszi az igényérvényesítés első napját, az igényérvényesítés módját, továbbá a kifizetést végző szervezet nevét. Az igényérvényesítés első napja nem lehet később, mint a felszámolást elrendelő végzés közzétételét követő harmincadik nap.** Természetesen a kártalanítás lehetőségéről a felszámolás alá került társaságnál, a Bevánál, illetve a PSZÁF Ügyfélszolgálatánál is tájékozódhatnak az érintettek.

Kártalanítási kérelem

Kártalanítás megállapítására kizárólag a befektető kérelme alapján kerül sor. A kérelmet a Beva által rendszeresített és a befektetők számára ingyenesen rendelkezésre bocsátott formanyomtatványon kell benyújtani, és ehhez **mellékelni kell a követelés alapjául szolgáló szerződést.** A kérelmet a befektető az igényérvényesítés első napjától számított egy éven belül terjesztheti elő. Amennyiben ezt menthető okból nem tudta megtenni (pl. hosszabb külföldi tartózkodás, gyógykezelés stb.), a kérelem az akadály elhárulását követő harminc napon belül terjeszthető elő a határidő elmulasztásának indoklásával együtt.

A kártalanítás összege

A befektető szerződéssel alátámasztott követelésének és a Beva tagja által vezetett nyilvántartás adatainak megegyezése esetén, az egyezőség erejéig a Beva kártalanítást állapít meg.

A kártalanítás megállapítása során a befektetőnek a Beva tagjánál fennálló, befektetési szolgáltatási tevékenységből származó valamennyi követelését össze kell számítani.

A Beva a kártalanítást pénzben nyújtja. Ha a kártalanítás értékpapír után jár, összege az értékpapírnak a felszámolás kezdő időpontját megelőző száznolcvan nap átlagárfolyama alapján kerül kiszámításra. Tőzsdei vagy tőzsdén kívüli árfolyam hiányában a kártalanítás alapjául szolgáló árat a Beva igazgatósága állapítja meg, szükség esetén szakértő bevonásával.

A kártalanítási feltételek fennállása esetén a Beva - **befektetőként és összevontan** - 2004. december 31-ig legfeljebb egymillió forintig nyújtott pénzbeni térítést. A kártalanítás összege **2005. január 1-jétől kétfőtől millió forintig emelkedett** oly módon, hogy egymillió forintot meghaladó követelésnek csak a 90 %-át fizeti meg a Beva, a kár fennmaradó 10 százalékát, mint egyfajta önrészt, a befektető viseli. A kártalanítás maximális összege 2008. január 1-től hatmillió forintig változik.

Devizában fennálló követelés esetén a devizában, valutában kifizetett kártalanítás összegének, valamint a fenti összeghatárnak a megállapítása - a kifizetés időpontjától függetlenül - a felszámolás kezdő időpontjának napján érvényes MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamon történik. Az MNB által nem jegyzett devizákat a belföldi székhelyű hitelintézetek által közzétett legmagasabb és legalacsonyabb, az adott pénznemre vonatkozó devizaeladási árfolyamok számtani átlaga alapján kell számba venni.

Ha a befektetési szolgáltató az ügyféllel szemben befektetési szolgáltatási tevékenységből származó lejárt vagy a kártalanítás kifizetéséig lejárt követelése van, az a kártalanítás megállapítása során a befektető követelésével szemben beszámításra (levonásra) kerül.

Közös tulajdonban álló értékpapír esetén, a kártalanítási összeghatárt a biztosított követelés alapjául szolgáló szerződésben szereplő valamennyi személy esetén külön kell számításba venni. A kártalanítási összeg - eltérő szerződési kikötés hiányában - a befektetőket azonos arányban illeti meg. A közös tulajdonban álló értékpapír esetén fizetett kártalanítási összeget hozzá kell számítani a kártalanításra jogosult egyéb követelésére fizetendő kártalanítás összegéhez.

A Beva által kifizetett kártalanítás mértékéig a követelés a törvény erejénél fogva az ügyfélről a Bevára száll át.

A kártalanítás kifizetésének határideje

Ha a kártalanításra jogosult az igénybejelentő lapot megfelelően kitölti és a biztosított követelés alapjául szolgáló szerződést mellékeli, valamint rendelkezésre áll a Beva tagja által vezetett nyilvántartás, akkor a Beva legkésőbb **a kérelem benyújtásától számított kilencven napon belül** köteles elbírálni a kártalanítási kérelmet és ennek eredményéről az igénylőt értesíteni. Amennyiben a befektető vitatja a Beva döntését, úgy polgári peres úton léphet fel vele szemben.

A befektető szerződéssel alátámasztott követelésének és a befektetési szolgáltató által vezetett nyilvántartás adatainak megegyezése esetén, az egyezőség erejéig a Beva kártalanítást állapít meg. A kártalanítás megállapítása esetén a Beva köteles gondoskodni a jogosultnak járó összeg haladéktalan, de legfeljebb **az elbírálástól számított kilencven napon belül** történő kifizetéséről. A kifizetési határidő különösen indokolt esetben - a PSZÁF előzetes jóváhagyásával - egy alkalommal és legfeljebb további kilencven nappal meghosszabbítható.

Mit tehet a befektető, ha követelését a nyilvántartás nem tartalmazza?

A Beva akkor is fizet, ha a befektető részére kártalanítás a fentiek szerint ugyan nem állapítható meg, viszont követelését jogerős bírósági határozattal igazolja. Ekkor a befektető **a határozat jogerőre emelkedését követő kilencven napon belül** jelentheti be kártalanítás iránti igényét, amelyhez mellékelnie kell a követelést megalapozó határozatot.

A jelen összeállítás tájékoztató jellegű, a kártalanítás pontos jogi szabályai a 2001. évi CXX. törvényből ismerhetők meg. További információk a Befektetővédelmi Alap honlapján (www.bva.hu) találhatóak